

Inv. nr. 9/2024

MINIATURE FRA ET EKSEMPLAR AF SADIS KULLIYAT (SAMLEDE VÆRKER). "EN SKUFFET BRUDGOMS OPRØR"

IRAN, SHIRAZ; 16. ÅRHUNDREDES 2. HALVDEL

BLADET: 26,3 X 17,2 CM

Eksplacitte sex-scener er sjældne i den islamiske miniaturetradition, men de er ikke et ukendt fænomen (se 8/2018). Særligt i illustrerede manuskripter fra det 16. århundredes Shiraz syntes der at være en vis åbenhed over for erotiske motiver (se også 94/2006), hvilket kan hænge sammen med den bredere interesse for farverige skildringer af dagliglivet i byens bazarer og badehuse, der prægede datidens Shiraz-malerier.¹

Miniaturen her illustrerer et digt af poeten Sadi (d. 1292), der omhandler en ung brudgom, som på bryllupsnatten finder sin brud frastødende. Da han anmoder svigerfaren om en skilsmisse, bliver han afvist, og i frustration indleder han en række erotiske forhold til alle i husstanden, fra brudens søster og bror til familiens gamle amme. Skandalen tvinger til sidst svigerfaren til at ophæve ægteskabet og tilbagebetale brudeprisen.

Digtet er et af Sadis obscøne digte kaldet *khabisat* (obskøniteter, sjofelheder). I moderne udgaver af Sadis samlede værker er disse digte ofte udeladt, men i ældre manuskripter optræder de side om side med hans mere ærbare kærlighedsdigte.²

Digtet består af 70 dobbeltvers, men i stedet for at illustrere et enkelt vers, har kunstneren skildret alle brudgommens udskejelser, som en serie af parallelle samleje-scener, der bevidnes af svigerfaren.³ Nederst til højre skildres den unge mands natlige besøg hos husets amme. Denne scene er umiddelbart mere uskyldig end de øvrige, men det slanke lys, han holder foran sig, kan ses som en penismetaphor, hvilket da også bliver tydeligt i teksten: ”Fredag aften tog han et lys med derhen / Han stak halvdelen af sit lys i lyseholderen”.

¹ *Lale Uluç: Turkman governors, Shiraz artisans and Ottoman collectors: Sixteenth century Shiraz manuscripts, Istanbul 2006, s. 198-223.*

² *Se kapitel 3 i Domenico Ingenito: Beholding beauty: Sa'di of Shiraz and the aesthetics of desire in medieval Persian poetry, Leiden 2020.*

³ *Lignende skildringer af samme digt findes i to samtidige Kulliyat-manuskripter fra Shiraz, disse gengives i Lale Uluç: Turkman governors, Shiraz artisans and Ottoman collectors: Sixteenth century Shiraz manuscripts, Istanbul 2006, s. 218-219 og Joseph Allen Boone: The homoerotics of Orientalism, New York 2014, s. 397 og tavle 21.*